

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 16.04.2026

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Türkiye'nin yaş sebze ve meyve üretiminin kalbi, lojistik ve tarımsal ticaretin merkezlerinden biri olan Mersin, 2026 yılı itibarıyla "Sistemik bir Tarımsal Çöküş" tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu kriz; sadece iklimsel afetlerle sınırlı kalmayıp, hatalı bürokratik uygulamalar ve denetimsiz ticari süreçlerin birleşmesiyle üreticiyi toprağından koparan bir tasfiye sürecine dönüşmüştür.

2026 yılının başında Mersin, ardı ardına gelen sel, fırtına ve hortum felaketlerinin merkez üssü olmuştur. Özellikle Nisan 2026'da Tarsus Ovası'nda yaşanan sel felaketi, drenaj kanallarının yetersizliği ve su tahliye sistemlerinin çalışmaması nedeniyle binlerce dönüm arazinin günlerce su altında kalmasına yol açmıştır. Su tahliye edilemediği için mahsulde (marul, kabak, narenciye) yaşanan kök çürüklüğü ve mantar hastalıkları, sadece mevsimlik bir kayıp değil, üreticinin bir yıllık emeğinin tarlada çürümesi demektir. Silifke ve Anamur hattında seraların yıkılmasıyla derinleşen bu yıkım, hükümetin afet yönetimi ve tarımsal altyapı yatırımlarındaki eksikliğini bir kez daha ifşa etmiştir.

Bakanlığın izlenebilirlik hedefiyle başlattığı B-Reçete sisteminin Mersin'de "pilot bölge" baskısıyla yürütülmesi, iyi niyetli bir projenin uygulama hataları nedeniyle nasıl bir ekonomik krize dönüşebileceğinin en acı örneğidir. Sistemdeki yazılımsal doz kısıtlamaları ve güncellenmeyen stok verileri nedeniyle Mersinli tarım ilacı bayileri satış yapamaz hale gelmiştir. Bu durum, "komşu ilden tedarik" zorunluluğunu ortaya çıkarmış; Anamur ve Bozyazı

43563

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

gibi ilçelerdeki üreticiler, Mersin'deki bürokratik tıkanıklığı aşmak için Antalya (Gazipaşa) gibi komşu illerden kayıt dışı yollarla ilaç temin etmeye zorlanmıştır. Bu tablo, Mersinli esnafın iflasına, devletin vergi kaybına ve tarımsal denetimin ortadan kalkmasına neden olmaktadır.

Üreticinin belini büken son darbe ise Mersin Hali'ndeki denetim zafiyetidir. Girdi maliyetlerini (ilaç, gübre, enerji) fahiş fiyatlarla ve peşin ödeyerek üretim yapan çiftçiler, binbir emekle yetiştirdikleri ürünlerinin bedelini bazı aracı ve komisyonculardan 6 aya varan sürelerle tahsil edememektedir. Düşük teminatlarla sisteme giren aktörlerin yarattığı bu "finansal mağduriyet", çiftçinin nakit akışını bozarak borç sarmalına girmesine ve nihayetinde arazilerini satarak üretimden kopmasına yol açmaktadır.

Mersin'de yaşanan bu çok boyutlu kriz, su tahliye altyapısının modernizasyonunu, B-Reçete sisteminin sahadaki gerçeklerle uyumlu hale getirilmesini ve hal ticaretinde "katı bir ödeme garantisi" sisteminin kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu gerekçe ile tarımsal üretimi sürdürülebilir kılacak acil yasal ve idari düzenlemelerin yapılması hayati önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Mersin Hali'nde faaliyet gösteren bazı aracı ve komisyoncuların, üreticiden teslim aldıkları ürünlerin bedellerini 6 aya varan sürelerle ödemedikleri iddiaları Bakanlığınızın denetim kapsamına alınmış mıdır?
2. 2026 yılının ilk çeyreği itibarıyla, Mersin Hali'nde ödeme düzensizliği nedeniyle hakkında yasal işlem başlatılan veya lisansı askıya alınan komisyoncu sayısı kaçtır?
3. Halde işlem yapan aktörlerin çiftçiye karşı borçlarını garanti altına alan teminat miktarları, 2026 yılındaki yüksek gıda enflasyonu ve artan işlem hacmi karşısında yeterli midir?
4. Tarım ve Orman Bakanlığı ile koordineli yürütülen B-Reçete sistemindeki teknik aksaklıklar nedeniyle, Mersinli tarım ilacı bayilerinin satış yapamaz hale gelmesi sonucu oluşan vergi kaybı ve esnaf zararı hesaplanmış mıdır?

43563

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Mersin'deki pilot uygulama baskısı nedeniyle ticaretin komşu il olan Antalya'ya kayması, Bakanlığınızın "iç ticareti düzenleme ve haksız rekabeti önleme" görev tanımıyla ne ölçüde bağdaşmaktadır?
6. Mersinli çiftçinin en büyük gider kalemi olan zirai ilaç ve gübre fiyatlarındaki fahiş artışlar ile döviz kuru arasındaki uyumsuzluğa yönelik bir spekülasyon denetimi yapılmakta mıdır?
7. Üretici peşin ödeme yaparken, satış bedelini 6 ay sonra alması nedeniyle oluşan finansal uçurumu kapatacak bir "Ticari Vade Düzenlemesi" planlanmakta mıdır?
8. Tarımsal üretimden elde ettiği geliri tahsil edemediği için üretimden kopan ve arazisini satan çiftçilerin, inşaat veya hizmet sektörüne yönelmesiyle oluşan "sektörel dengesizlik" Mersin ekonomisi için bir risk olarak görülmekte midir?
9. Mersin'deki tarımsal arazilerin "borç karşılığı satışı" süreçlerinde yaşanan artışa dair Bakanlığınızın bir izleme çalışması mevcut mudur?